

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

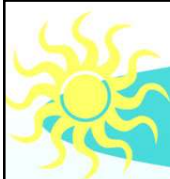
ภาค ๓

ลักษณะ ๑ ฟ้องคดีอาญาและไต่สวนมูลฟ้อง

ดร. จิตฤดี วีระเวสส์

รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ๔

เขตอำนาจศาล

มาตรา ๑๕๗

มาตรา ๑๕๗ บัญญัติว่า “การฟ้องคดีอาญาให้ยื่นฟ้องต่อศาลใดศาลหนึ่งที่มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ หรือ กฎหมายอื่น”

โทษทางอาญา

ป.อ. มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า “โทษสำหรับผู้กระทำความผิดมีดังนี้

โทษทางอาญา

01

ประหารชีวิต

02

จำคุก

03

กักขัง

04

ปรับ

05

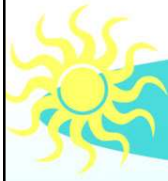
ริบทรัพย์สิน

โทษทางอาญา (ต่อ)

ตัวอย่าง

- เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดกฎหมายที่มีโทษทางอาญา แต่เปลี่ยนเป็นใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแทน
- การฟอกเงิน
- การรู้ว่าหรือจะมีคำสั่งพิทักษ์ตนแล้วักย้ายทรัพย์สินโดยทุจริต
- การริบทรัพย์สินเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

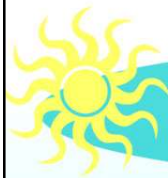
การฟ้องคดีอาญาต่อศาล

การฟ้องคดีอาญาต่อศาลใดศาลหนึ่งที่มีอำนาจตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๗ แบ่งออก ๒ กรณี

๑ ศาลที่มีอำนาจตามมาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๗ เรียกว่า **เขตศาล**

A โดยหลักแล้ว ความผิดเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจศาลใด ให้ชำระที่ศาลนั้น

B อาจมียกเว้นหลายประการ เช่น ให้ชำระที่ศาลในท้องที่ที่จำเลยมีที่อยู่หรือถูกจับ หรือให้ชำระที่ศาลในท้องที่ที่มีการสอบสวน หรือ โอนคดี

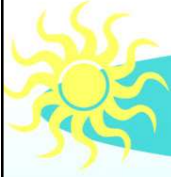

การโอนคดี

๑ มีการแก้ไขเพิ่มเติมใน ป.วิ.อ. มาตรา ๒๖ เมื่อปี ๒๕๕๕ ว่า

“หากว่าตามลักษณะของความผิด ฐานะของจำเลย จำนวนจำเลย ความรู้สึกของประชาชนส่วนมากแห่งท้องที่นั้น หรือเหตุผลอย่างอื่น อาจมีการขัดขวางต่อการไต่สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณา หรือน่ากลัวว่าจะเกิดความไม่สงบหรือเหตุร้ายอย่างอื่นขึ้น หรืออาจเกิดผลกระทบต่อประโยชน์ที่สำคัญอื่นของรัฐ เมื่อโจทก์หรือจำเลยร้องขอ หรือศาลที่คดีนั้นอยู่ระหว่างพิจารณาทำความเห็นเสนอต่อประธานศาลฎีกาขอให้โอนคดีไปศาลอื่น ถ้าประธานศาลฎีกาเห็นควรอนุญาต ก็ให้ตั้งโอนคดีไปยังศาลตั้งที่ประธานศาลฎีการะบุไว้ คำสั่งของประธานศาลฎีกาให้เป็นที่สุด”

แสดงว่าเป็นบทบัญญัติที่เปิดโอกาสให้ศาลทำความเห็นในการโอนคดีได้ ไม่ใช่เฉพาะโจทก์หรือจำเลยที่ต้องร้องขอเท่านั้น

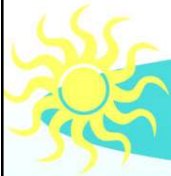

การโอนคดี (ต่อ)

คำสั่งศาลฎีกาที่ ๒๗๕๖/๒๕๓๗ คดีอุกฉกรรจ์นี้มีจำนวนจำเลยผู้ถูกฟ้องว่าร่วมกันกระทำความผิดถึง ๑๗ คน และทุกคนล้วนเป็นเจ้าของพนักงานตำรวจผู้มีอำนาจหน้าที่อยู่ในท้องที่เกิดเหตุทั้งสิ้น ซึ่งพิจารณาตามเหตุผลแล้ว จำเลยย่อมมีพรรคพวกมากและมีอิทธิพลสูงในความรู้สึกของประชาชนและผู้เกี่ยวข้องในคดีนี้ซึ่งอยู่ในเขตท้องที่เกิดเหตุ หากมีการดำเนินคดีที่ศาลจังหวัดเพชรบุรีต่อไป อาจมีเหตุมาขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาของศาลได้ ประธานศาลฎีกาจึงอนุญาตให้โอนคดีนี้ไปพิจารณายังศาลอาญาตามคำขอของโจทก์ทั้งสี่

หมายเหตุ

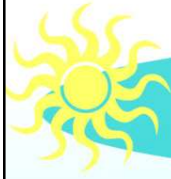
❶ คดีของศาลทหารไม่อยู่ในอำนาจของประธานศาลฎีกาที่จะสั่งโอนคดีตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๖ ได้ (คำสั่งศาลฎีกาที่ ๕๖๖/๒๕๑๖)

การโอนคดี (ต่อ)

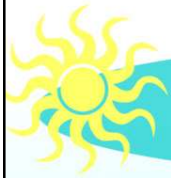
คำสั่งศาลฎีกาที่ ๑๗๘๑/๒๕๓๘ คดีอยู่ในชั้นที่พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ไต่สวนการชันสูตรพลิกศพผู้ตาย ซึ่งทนายทนายของผู้ตายมีสิทธิร้องขอเข้ามาในคดีได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๐ และกรณีนี้ทนายทนายของผู้ตายมีสิทธิที่จะซักถามพยานที่พนักงานอัยการนำสืบกับสามารถนำสืบพยานอื่นได้ ซึ่งมีลักษณะเป็นการดำเนินคดีอาญาค้นตอนหนึ่ง ดังนั้น **ทนายทนายของผู้ตายย่อมมีสิทธิยื่นเรื่องราวต่อประธานศาลฎีกาเพื่อขอโอนคดีไปศาลอื่นได้...**

การโอนคดี (ต่อ)

...เมื่อการตายของนาย ว. กับพวกถูกอ้างว่าเป็นการกระทำของเจ้าพนักงานตำรวจหลายคน แต่ละคนล้วนมีอำนาจหน้าที่อยู่ในท้องที่เกิดเหตุทั้งสิ้น ตามเหตุผลฐานะของผู้กระทำตามคำร้องย่อมมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของประชาชนที่อยู่ในท้องที่ดังกล่าว ซึ่งจะทำให้ประชาชนผู้เกี่ยวข้องรู้สึกหวาดกลัวได้ หากไต่สวนหรือพิจารณาคดีนี้ที่ศาลจังหวัดเพชรบุรีต่อไป อาจมีการขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการไต่สวนหรือพิจารณาของศาล ประกอบกับในคดีที่ทายาทของผู้ตายได้ฟ้องพลตำรวจ ส. กับพวกเป็นจำเลยในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นฯ ซึ่งเป็นมูลกรณีเดียวกับคดีนี้ ก็ได้รับอนุญาตให้โอนคดีไปพิจารณาที่ศาลอาญาแล้ว จึงอนุญาตให้โอนคดีนี้ไปไต่สวนและพิจารณายังศาลอาญาได้ตามคำขอ

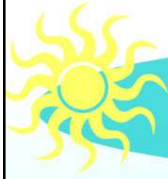
อำนาจศาล

๓๒ ศาลที่มีอำนาจตามกฎหมายอื่น เรียกว่า **อำนาจศาล**

(๒.๑) พระธรรมนูญศาลยุติธรรม

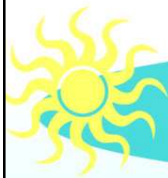
ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญามีทั้งศาลอาญา ศาลแขวง ศาลจังหวัด โดยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมจะกำหนดประเภทคดีที่อยู่ในอำนาจของแต่ละศาลไว้ เช่น กรณีโจทก์ฟ้องว่าจำเลยกระทำความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โจทก์ต้องฟ้องยังศาลแขวง แต่ถ้าเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกเกินอัตราดังกล่าวก็ต้องฟ้องจำเลยยังศาลจังหวัด/ศาลอาญา

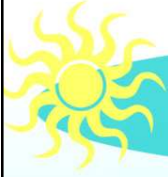
อำนาจศาล (ต่อ)

- » กรณีขณะโจทก์ยื่นฟ้องจำเลย คดีอยู่ในอำนาจศาลจังหวัด/ศาลอาญา ต่อมาปรากฏว่ากลายเป็นคดีอยู่ในอำนาจศาลแขวง เช่นนี้ ศาลจังหวัด/ศาลอาญาจะมีอำนาจพิจารณาพิพากษาต่อไปได้หรือไม่
- » ต้องอาศัยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๕/๑ วรรคสอง อันหมายความว่า ศาลจังหวัด/ศาลอาญามีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนั้นต่อไปได้ (ฎีกาที่ ๔๓๔๐/๒๕๔๓, ๒๘๑๗/๒๕๕๖ และที่ ๓๔๕๗-๓๕๐๒/๒๕๖๑)

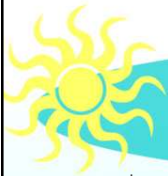
อำนาจศาล (ต่อ)

- (๒.๒) พ.ร.บ.จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๕
- (๒.๓) พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

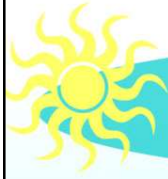
อำนาจศาล (ต่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๘๙/๒๕๖๐ (ประชุมใหญ่) แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งบัญญัติเรื่องการดำเนินคดีอาญาแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้เป็นการเฉพาะไม่มีผลใช้บังคับแล้ว แต่ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังมีผลใช้บังคับอยู่ และมีข้อกำหนดทำนองเดียวกับรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาตามจำนวนที่กำหนดมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอว่า กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ได้ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ...

อำนาจศาล (ต่อ)

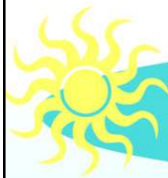
... และเมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องให้ส่งคำร้องไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยมี พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ (๓) บัญญัติรับรองให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนั้น จึงเป็นการกำหนดช่องทางและวิธีการนำคดีอาญาดังกล่าวขึ้นสู่การพิจารณาของศาล และกำหนดศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีไว้เป็นการเฉพาะ มีผลเป็นการตัดสิทธิผู้เสียหายที่ยื่นฟ้องคณะกรรมการ ป.ป.ช.ต่อศาลตาม ป.วิ.อ.

อำนาจศาล (ต่อ)

(๒.๔) พ.ร.บ.ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘

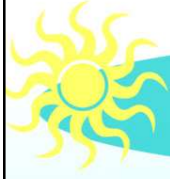
บุคคลที่ถูกฟ้องเป็นทหาร ย่อมอยู่ในอำนาจศาลทหารตาม
ธรรมนูญศาลทหาร จึงเป็นอำนาจพิจารณาของศาลทหาร
ศาลพลเรือนไม่มีอำนาจรับประทับฟ้องและดำเนินคดีนั้น
แต่ถ้าทหารกระทำความผิดร่วมกับพลเรือน ต้องขึ้นศาลพล
เรือนซึ่งคือศาลยุติธรรม

อำนาจศาล (ต่อ)

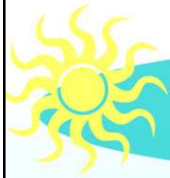
ผู้ร้อง (ทหาร) ถูกจำคุกโดยผลของคำพิพากษาของ
ศาลทหารสูงสุด แม้ผู้ร้องอ้างว่าการจำคุกดังกล่าวเป็น
การคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องจะมายื่นคำร้อง
ต่อศาลยุติธรรมให้ปล่อยผู้ร้องไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๐๖๕๔/
๒๕๕๕)

อำนาจศาล (ต่อ)

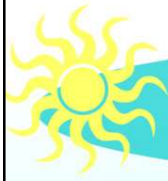
ผู้กระทำความผิดต่อผู้ตายเป็นพลทหารกองประจำการ ซึ่งต้องถูกฟ้องยังศาลทหารตาม พ.ร.บ.ธรรมนูญศาลทหารฯ มาตรา ๑๓, ๑๖ (๓) คดีของผู้กระทำความผิดดังกล่าวจึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลพลเรือน แม้การไต่สวนและทำคำสั่งในการชั้นอุทธรณ์ของศาลชั้นต้นไม่ใช่การฟ้องคดีต่อผู้กระทำให้ตาย แต่ก็เป็นการพิเศษที่บัญญัติให้ศาลต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับคดีตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๐ วรรคห้า และวรรคสิบเอ็ด ดังนั้นศาลพลเรือนจะรับไต่สวนและทำคำสั่งในการชั้นอุทธรณ์อุทธรณ์ได้ก็เฉพาะแต่คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลพลเรือน (ฎีกาที่ ๒๑๖๘๗/๒๕๕๖)

อำนาจศาล (ต่อ)

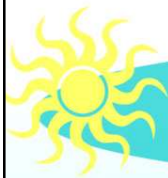
- ➔ **จำเลยที่ ๑ เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ และจำเลยที่ ๒ เป็นนายทหารประทวนประจำการ โดยจำเลยทั้งสองซึ่งเบิกความเท็จในการพิจารณาคดีแพ่งของศาลพลเรือน** จึงเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษา (ฎีกาที่ ๑๓๓๔/๒๕๓๒)
- ➔ ถ้าในขณะที่ฟ้องปรากฏแต่แรกว่า การกระทำความผิดอยู่ในอำนาจศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษา ศาลพลเรือนย่อมไม่มีอำนาจรับไว้พิจารณา

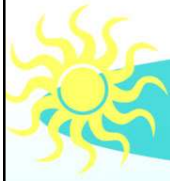
อำนาจศาล (ต่อ)

แต่ถ้าศาลพลเรือนรับประทับฟ้องไปแล้ว ต่อมาภายหลังปรากฏตามทางพิจารณาว่าเป็นคดีอยู่ในอำนาจศาลทหาร ศาลพลเรือนนั้นยังสามารถพิจารณาต่อไปได้ตาม พ.ร.บ. ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๑๕ ที่บัญญัติว่า “คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ให้ดำเนินคดีในศาลพลเรือน เมื่อศาลพลเรือนได้สั่งรับประทับฟ้องไว้แล้ว แม้จะปรากฏตามทางพิจารณาในภายหลังว่าเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ก็ให้ศาลพลเรือนมีอำนาจพิจารณาพิพากษาได้” (ฎีกาที่ ๕๕๕๕/๒๕๓๐ และที่ ๕๔๖/๒๕๒๕)

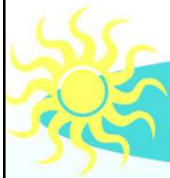
อำนาจศาล (ต่อ)

- ▶ แม้คดีอยู่ในอำนาจศาลทหาร แต่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ศาลยุติธรรม โดยจำเลยไม่ได้แย้งตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ถือว่าจำเลยยอมรับอำนาจศาลยุติธรรมแล้ว (ฎีกาที่ ๖๔๖๖/๒๕๕๕)
- ▶ ทหารกระทำความผิดร่วมกับพลเรือนหรือประชาชน เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลยุติธรรม เพราะเป็นคดีที่เกี่ยวกับคดีที่อยู่ในอำนาจศาลพลเรือน (ฎีกาที่ ๑๘๖๐/๒๕๒๗ และที่ ๑๕๑/๒๕๓๒)

อำนาจศาล (ต่อ)

ความผิดที่มีโทษเบาฐานลักทรัพย์อยู่ในอำนาจศาลพลเรือน แต่ความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ซึ่งมีโทษหนักตามประกาศคณะปฏิวัติอยู่ในอำนาจศาลทหาร ถ้าหากโจทก์ประสงค์ฟ้องเฉพาะข้อหาความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งมีโทษเบา แม้จะมีการนำสืบข้อเท็จจริงในข้อหาที่มีโทษหนัก คดีย่อมอยู่ในอำนาจศาลพลเรือน เพราะไม่มีกฎหมายหรือประกาศคณะปฏิวัติฉบับใดห้ามการสละสิทธิที่จะฟ้องในข้อหาอันมีโทษหนักแล้วมาฟ้องในข้อหาอันมีโทษเบาไม่ได้ (ฎีกาที่ ๕๖๖/๒๕๐๓) ทั้งเป็นสิทธิของโจทก์ที่จะเลือกฟ้องฐานใดก็ได้ (ฎีกาที่ ๑๓๘๒/๒๕๐๓)

อำนาจศาล (ต่อ)

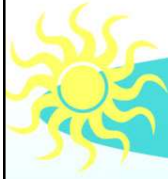
(๒.๕) พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓

(๒.๖) พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒.๗) พ.ร.บ.จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๕

กล่าวโดยสรุป

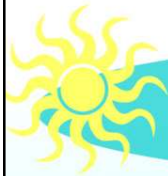
“เขตอำนาจศาล” มีความหมายรวมทั้งเรื่อง “เขตศาล” และ “อำนาจศาล”

แบบคำฟ้อง

มาตรา ๑๕๘ บัญญัติว่า “ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือ และมี

- (๑) ชื่อศาลและวันเดือนปี
- (๒) คดีระหว่างผู้ใดโจทก์ ผู้ใดจำเลย และฐานความผิด
- (๓) ตำแหน่งพนักงานอัยการผู้เป็นโจทก์ ถ้าราษฎรเป็นโจทก์ให้ใส่
ชื่อตัวนามสกุล อายุ ที่อยู่ ชาติและบังคับ
- (๔) ชื่อตัว นามสกุล อายุ ที่อยู่ ชาติและบังคับของจำเลย

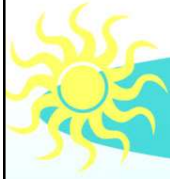
แบบคำฟ้อง (ต่อ)

(๕) การกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวกับเวลาและสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ อีกทั้งบุคคลและสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี

ในคดีหมิ่นประมาท ถ้อยคำพูด หนังสือ ภาพขีดเขียนหรือสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับข้อหมิ่นประมาท ให้กล่าวไว้โดยบริบูรณ์หรือติดมาทำยฟ้อง

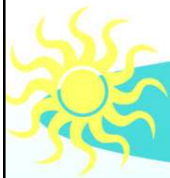
- (๖) อ้างมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด
- (๗) ลายมือชื่อโจทก์ ผู้เรียง ผู้เขียนหรือพิมพ์ฟ้อง”

แบบคำฟ้อง (ต่อ)

✿ มาตรา ๑๕๘ เป็นแบบคำฟ้องคดีอาญาทั่วไป ที่การบรรยายฟ้องของโจทก์ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดให้ครบถ้วน หากมีการผิดพลาดบกพร่องโจทก์สามารถแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องได้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

สาระสำคัญของคำฟ้อง

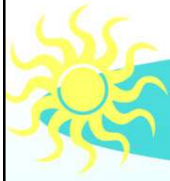

๑. คำฟ้องต้องทำเป็นหนังสือ

เพื่อเป็นหลักฐานชัดเจนตั้งแต่เริ่มต้นคดีไปจนเสร็จสิ้นคดี แม้จะเป็นความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ในศาลแขวงที่กฎหมายให้โจทก์ฟ้องด้วยวาจาได้ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.

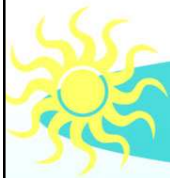
๒๔๕๕ มาตรา ๑๕ วรรคสอง

สาระสำคัญของคำฟ้อง (ต่อ)

แต่ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงฯ ในมาตราดังกล่าว ยังกำหนดให้โจทก์ต้องแจ้งต่อศาลถึงชื่อโจทก์ ที่อยู่และ สัญชาติของจำเลย ฐานความผิด การกระทำที่อ้างว่า จำเลยได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับ เวลา สถานที่ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องพอสมควรเท่าที่จะ ทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี

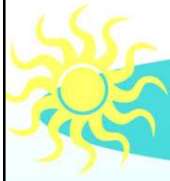

สาระสำคัญของคำฟ้อง (ต่อ)

และ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงฯ มาตรา ๑๕ วรรคสี่ ระบุชัดว่า ในกรณีที่โจทก์ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลบันทึกใจความไว้เป็นหลักฐาน และให้คู่ความลงชื่อไว้

แสดงว่า แม้คดีที่ขึ้นศาลแขวง โจทก์จะสามารถฟ้องคดีอาญาด้วยวาจาได้ แต่ในที่สุดแล้วศาลก็ต้องบันทึกคำฟ้องด้วยวาจาของโจทก์ไว้เป็นหนังสือ ก็เพื่อเป็นหลักฐานชัดเจนนั่นเอง (ฎีกาที่ ๔๑๓๖/๒๕๔๑)

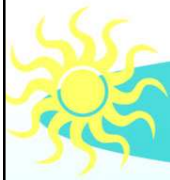

สาระสำคัญของคำฟ้อง (ต่อ)

(๒) คำฟ้องต้องมีรายการอันเป็นสาระสำคัญตามมาตรา ๑๕๘ (๑) ถึง (๓) ให้ครบถ้วน

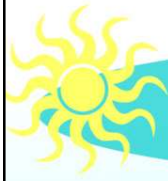
ส่วนเริ่มต้นของคำฟ้องตั้งแต่ ๑๕๘ (๑) - (๔) เป็น ส่วนที่มีความจำเป็นทางด้านการชดเชยการคดี ไม่มีผลต่อการต่อสู้คดีของจำเลยเหมือนกับส่วน เนื้อหาคำฟ้องใน (๕) และส่วนท้ายคำฟ้องตาม (๖) และ (๗) ซึ่งเป็นงานด้านตุลาการ

สาระสำคัญของคำฟ้อง (ต่อ)

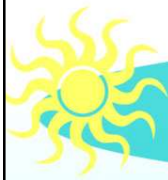
☀️ หากศาลตรวจคำฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑ แล้วพบข้อผิดพลาดบกพร่องในส่วนเริ่มต้นของคำฟ้องตาม (๑)-(๔) ศาลสั่งให้โจทก์แก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องให้ถูกต้องครบถ้วนได้

☀️ โจทก์ตรวจพบเจอเองก็ชอบที่จะยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๖๓, ๑๖๔ ได้ ก่อนที่ศาลชั้นต้นจะมีคำพิพากษา โดยไม่ต้องพิจารณาว่าจำเลยจะเสียเปรียบหรือไม่

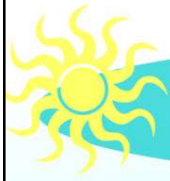
สาระสำคัญของคำฟ้อง (ต่อ)

- กรณีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ แลระบุตำแหน่งพนักงานอัยการผู้เป็นโจทก์ในฟ้อง หน้าแรกและลงลายมือชื่อโจทก์ท้ายฟ้องก็ถือว่าชัดเจนแล้ว ไม่จำเป็นต้องระบุว่าลายมือชื่อดังกล่าวเป็นของบุคคลใดอีก (ฎีกาที่ ๖๖๖๓/๒๕๕๐)
- กรณีนิติบุคคลเป็นคู่ความ ไม่จำเป็นต้องระบุชื่อผู้แทนนิติบุคคลหมดทุกคน (ฎีกาที่ ๙๕๓๑/๒๕๔๗)
- กรณีระบุอายุโจทก์ เป็นประโยชน์เพื่อตรวจสอบความสามารถในการฟ้องคดีและการแก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องความสามารถ ฉะนั้น แม้โจทก์จะมีได้ระบุอายุของตนเองลงในคำฟ้อง แต่เมื่อโจทก์เบิกความว่ามีอายุ ๔๐ ปี บรรลุนิติภาวะแล้ว ย่อมเพียงพอและถือเป็นฟ้องที่ชอบแล้ว (ฎีกาที่ ๔๗๔๕-๔๗๔๗/๒๕๓๐)

สาระสำคัญของคำฟ้อง (ต่อ)

- กรณีระบุอายุจำเลย เป็นประโยชน์เพื่อตรวจสอบเรื่องอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว การสอบถามและตั้งทนายให้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๓ และการลดมาตราส่วนโทษให้จำเลยตามมาตรา ๗๓, ๗๔, ๗๕ และ ๗๖
- ชาติและบังคับของจำเลย ตามมาตรา ๑๕๘ (๔) เป็นเรื่องสมัยก่อนที่ต่างชาติยังมีสิทธิสภาพนอกอาณาเขตในทางศาลอยู่ จึงหมายถึงว่าจำเลยเป็นคนในบังคับของชาติใด

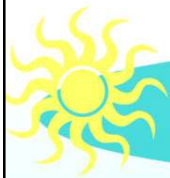
เนื้อหาของคำฟ้อง

มาตรา ๑๕๘ บัญญัติว่า ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือและมี... (๕) การกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวกับเวลาและสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้นๆ อีกทั้งบุคคลและสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี”

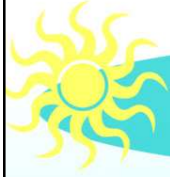
อนุมาตรา (๕) เป็นเรื่องการบรรยายฟ้องคดีอาญาต้องไม่เคลือบคลุม ซึ่งปัญหาเรื่องฟ้องเคลือบคลุมหรือไม่นี้ เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยไม่ได้ยกขึ้นต่อสู้ ศาลสามารถหยิบยกขึ้นมาวินิจฉัยได้ไม่ว่าจะอยู่ในชั้นศาลใด

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

การบรรยายฟ้องในคดีอาญาต้องชัดเจนกว่าคดีแพ่ง และมีรายละเอียดพอสมควรเพื่อให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ ป.วิ.อ. บัญญัติไว้อย่างชัดเจนแล้ว จึงไม่อาจนำ ป.วิ.พ. มาใช้บังคับด้วยการประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ได้ (ฎีกาที่ ๒๑๕๓/๒๕๔๓, ๓๕๗๐/๒๕๒๕, ๖๐๒๓/๒๕๓๓)

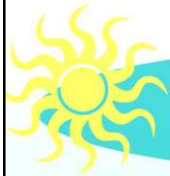

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

(๒.๑) ต้องบรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดนั้น หมายถึง การบรรยายถึงข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลย (ฎีกาที่ ๒๘๘/๒๕๑๕ และที่ ๓๔๖๓/๒๕๖๓)

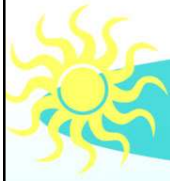
ถ้าฟ้องโจทก์ขาดสาระสำคัญไม่ครบองค์ประกอบแห่งความผิด แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพ ย่อมถือว่าเป็นการรับสารภาพตามฟ้องที่ไม่เป็นความผิดศาลต้องพิพากษายกฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

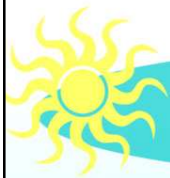
โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยพาไม้ขนาดเท่าใดไม่ปรากฏชัด เป็นอาวุธติดตัวไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะ และใช้ไม้เป็นอาวุธตีทำร้าย ณ. แต่โจทก์ไม่ได้กล่าวบรรยายในฟ้องถึงองค์ประกอบความผิดในข้อหาดังกล่าวว่าเป็นการพาอาวุธโดยเปิดเผยหรือไม่มีเหตุสมควรมาด้วย เช่นนี้ฟ้องโจทก์จึงขาดองค์ประกอบความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๑ เป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) (ฎีกาที่ ๒๘๘/๒๕๖๐)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

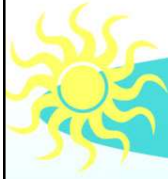
โจทก์บรรยายฟ้องเพียงว่า จำเลยที่ ๕ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชน มีวัตถุประสงค์ในการขายสินค้าอาหารทะเลสำเร็จรูปเท่านั้น โดยไม่ได้บรรยายฟ้องให้เห็นว่า จำเลยที่ ๕ เป็นบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้เสนอขายหุ้นต่อประชาชน หรือบริษัทมหาชนจำกัดที่มีหุ้นเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ ตามความหมายของคำว่า “บริษัท” ในหมวด ๓/๑ การบริหารกิจการของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ มาตรา ๘๘/๑ แห่ง พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ...

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

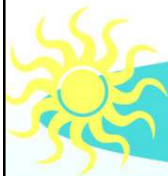
...เมื่อการกระทำความผิดตามมาตรา ๘๘/๒ (๑) ต้องเป็นกรณีการกระทำของบริษัทตามความหมายในมาตรา ๘๘/๑ แล้ว ฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๕ จึงเป็นฟ้องที่ไม่ครบองค์ประกอบความผิดตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๘/๒ (๑) ที่โจทก์มีคำขอให้ลงโทษ ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) ลงโทษจำเลยที่ ๕ ไม่ได้ (ฎีกาที่ ๘๘๘๘/๒๕๕๘)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

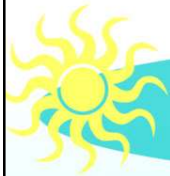
โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันผลิตเมทแอมเฟตามีนด้วยวิธีการคือ นำเอายาแก้ปวดทั่วไปมาบดให้ละเอียดกับครกและผสมสีผสมอาหารสีส้ม จากนั้นจึงนำมาบดอัดเป็นเม็ด ฟ้องของโจทก์จึงมิได้บรรยายให้เห็นว่าสิ่งที่จำเลยทั้งสองร่วมกันผลิตมีส่วนประกอบของเมทแอมเฟตามีน จึงเป็นฟ้องที่ไม่ชอบตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) ...

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

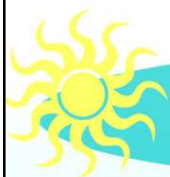
...แม้จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพในข้อหาเสพเมทแอมเฟตามีน ก็ลงโทษจำเลยทั้งสองในความผิดดังกล่าวมิได้ เนื่องจากฟ้องโจทก์ในส่วนผลิตไม่ชอบเสียแล้ว จึงส่งผลให้ฟ้องโจทก์ในส่วนเสพเมทแอมเฟตามีนที่ได้ผลิตดังกล่าวไม่ชอบไปด้วย (ฎีกาที่ ๖๓๖๔/๒๕๔๕ ปชญ.)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

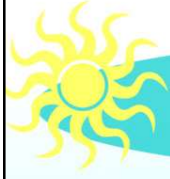
โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยข่มขืนใจผู้เสียหายให้ยอมให้เงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท แก่จำเลย โดยขู่เข็ญว่าหากผู้เสียหายไม่ยอมให้เงิน จำเลยจะนำภาพเปลือยของผู้เสียหายออกเปิดเผยจนผู้เสียหาย ยอมมอบเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท แก่จำเลย **แต่โจทก์มิได้บรรยายในคำฟ้องว่า ภาพเปลือยของผู้เสียหายที่จำเลยขู่เข็ญว่าจะเปิดเผยเป็น ความลับ ซึ่งการเปิดเผยนั้นจะทำให้ผู้เสียหายหรือบุคคลที่สาม เสียหาย ทั้งที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ...**

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

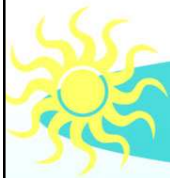
...เพราะหากไม่ใช่ความลับที่เปิดเผยแล้วจะทำให้ผู้เสียหายหรือ บุคคลที่สามต้องเสียหาย ก็ย่อมแสดงอยู่ในตัวว่าไม่ใช่ความลับ ที่ผู้เสียหายประสงค์จะปกปิดเอาไว้มิให้เปิดเผยแก่บุคคลทั่วไป อันจะเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๘ คำฟ้องของโจทก์จึง ขาดองค์ประกอบความผิดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) (ฎีกา ๒๘๖๘/๒๕๔๕)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

 ความผิดที่มี “พฤติการณ์ประกอบการกระทำ” เป็นองค์ประกอบภายนอก หรือ “มูลเหตุจูงใจ” ซึ่งเป็นเจตนาพิเศษ อันเป็นองค์ประกอบภายใน โจทก์ก็ต้องบรรยายมาให้ครบถ้วนด้วย มิฉะนั้น ถือว่าขาดองค์ประกอบความผิด เป็นฟ้องไม่ชอบ

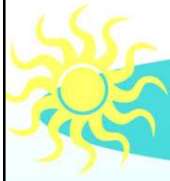

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

 ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ตาม ป.อ. มาตรา ๒๒๐ ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้ แก้วตลุดใด ๆ แม้เป็นของตนเอง จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น...”

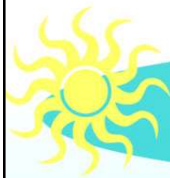
มาตรา ๒๒๖ บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ แก่โรงเรือน ไร่ ไร่ที่จอดรถ หรือเรือสาธารณะ ทุ่งนทุดจอดเรือ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร เครื่องกล สายไฟฟ้าหรือสิ่งที่ทำไว้เพื่อป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน จนน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น..”

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

โจทก์ต้องบรรยายฟ้องถึงพฤติการณ์ประกอบการกระทำของจำเลยด้วยว่า การกระทำของจำเลยดังกล่าว น่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่นมาด้วย มิฉะนั้น แม้จำเลยให้การรับสารภาพ ก็ย่อมลงโทษจำเลยไม่ได้ (ฎีกาที่ ๕๓๖๔/๒๕๐๖)

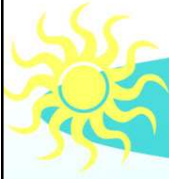

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

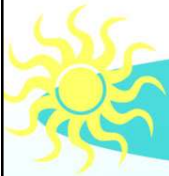
ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๔ โจทก์ต้องบรรยายฟ้องถึงมูลเหตุจงใจในการกระทำของจำเลยด้วยว่า จำเลยกระทำการดังกล่าวโดยประการที่น่าจะเกิด หรืออาจเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชนมาด้วยเช่นกัน (ฎีกาที่ ๑๔๔๖๖/๒๕๕๘, ๖๑๘/๒๕๓๕ และที่ ๑๓๕๗๕/๒๕๕๕)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๑๘/๒๕๓๕ ตามคำฟ้องของโจทก์ฐานปลอมเอกสาร มีใจความสำคัญเพียงว่าจำเลยกับพวก ร่วมกันปลอมเอกสารซึ่งเป็นหนังสือมอบอำนาจ ๒ ฉบับ โดยกรอกข้อความลงในหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวซึ่งมีลายมือชื่อของ ย. โดยไม่ได้รับความยินยอมเท่านั้น มิได้บรรยายว่าจำเลยกระทำเพื่อนำเอาเอกสารนั้นไปใช้ในกิจการที่อาจเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือประชาชนไว้ด้วย ฟ้องโจทก์จึงขาดองค์ประกอบอันสำคัญของความผิดฐานปลอมเอกสาร เป็นฟ้องไม่ชอบ

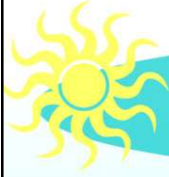

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

แต่ถ้าการบรรยายฟ้องของโจทก์ เมื่ออ่านโดยรวมแล้วทำให้พอเข้าใจได้ว่าโจทก์น่าจะได้รับความเสียหายแล้วก็ถือว่าครบองค์ประกอบความผิด

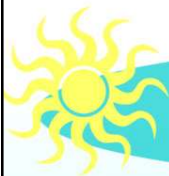
เช่น ฟ้องโจทก์ข้อ ๑ ถึง ๓ บรรยายว่าจำเลยปลอมเอกสาร แล้วเอาเอกสารที่ปลอมไปใช้แจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานตามลำดับจนทำให้โจทก์ต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดินไป ก็เข้าใจได้ว่าจะเกิดความเสียหายแก่โจทก์อย่างไรแล้ว จึงครบองค์ประกอบความผิด (ฎีกาที่ ๒๓๕๓/๒๕๖๔)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๖๘/๒๕๖๖ การบรรยายฟ้องความผิดฐานปลอมเอกสาร ตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง และมาตรา ๒๖๕ ต้องระบุงค์ประกอบภายในส่วนของเจตนาพิเศษให้ปรากฏด้วยว่า จำเลยได้กระทำเพื่อนำเอาเอกสารนั้นไปใช้ในกิจการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือประชาชน เมื่อคำฟ้องของโจทก์บรรยายเกี่ยวกับหนังสือมอบอำนาจตามฟ้องว่า จำเลยคิดคดนำหนังสือมอบอำนาจที่โจทก์ลงลายมือชื่อไว้ไปใช้ในทางทุจริต และบรรยายต่อไปว่าโดยจำเลยนำหนังสือมอบอำนาจไปกรอกข้อความนำมาใช้ทำนิติกรรมสัญญาอีกให้โดยเสนาหาไม่มีค่าตอบแทน และจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ต่อเจ้าพนักงานที่ดิน ...

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ ... คำฟ้องของโจทก์จึงบรรยายเจตนาของจำเลยในการกรอกข้อความลงในหนังสือมอบอำนาจแล้วว่ามีเจตนาไม่ซื่อเพื่อนำเอาหนังสือมอบอำนาจนั้นไปใช้ในกิจการซึ่งหมายถึงการงานที่ประกอบหรือถูกระในการจดทะเบียนต่อเจ้าพนักงานที่ดินโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนของโจทก์ไปเป็นของจำเลย จึงเป็นการบรรยายข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบภายในดังกล่าวครบถ้วนและทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีแล้ว เป็นฟ้องที่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

องค์ประกอบความผิดฐานใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๘/๕ มีว่า “ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน” ด้วย แต่ฟ้องโจทก์มิได้มีข้อความดังกล่าว และแม้จะอ่านฟ้องโจทก์โดยตลอดก็ไม่อาจทราบความหมายนี้ได้ ฟ้องโจทก์จึงไม่ครบองค์ประกอบความผิด (ฎีกาที่ ๒๐๑๓๔/๒๕๕๖)

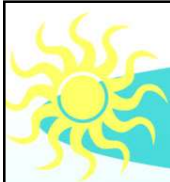

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

ความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน

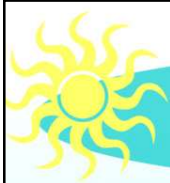
ฎีกาที่ ๒๑๐/๒๕๖๖ การบรรยายฟ้องความผิดฐานแจ้งความเท็จ ต้องระบุชัดเจนถึงข้อความเท็จนั้นว่ามีข้อความเป็นอย่างใด และความจริงเป็นอย่างใด คำฟ้องของโจทก์บรรยายเพียงว่า จำเลยนำข้อความอันเป็นเท็จไปแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเทศบาล น. เพื่อขอคัดสำเนารายการทะเบียนราษฎรของผู้มีชื่อ แต่ข้อความเท็จนั้นจำเลยแจ้งว่าอย่างไรไม่ปรากฏ และถึงแม้โจทก์จะบรรยายฟ้องไว้ด้วยว่าในการขอคัดสำเนารายการทะเบียนราษฎร จำเลยแสดงข้อความอันเป็นเท็จด้วยการปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง ...

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

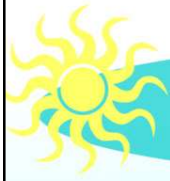
... แต่โจทก์ก็ยังมีหน้าที่ต้องบรรยายฟ้องให้ชัดเจนด้วยว่าข้อความจริงที่จำเลยปกปิดไว้เป็นอย่างไร เหตุใดการปกปิดไว้นั้นจึงถือได้ว่าเป็นการแจ้งข้อความเท็จ การแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี แม้หากเหตุผลอันจำเลยอ้างในคำร้องเพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือรายงานต่อศาลเพื่อจับกุมและกักขังผู้มีชื่อซ้ำอีกครั้งหนึ่งจะเป็นความเท็จ แต่ก็เป็นที่จำเลยกระทำต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยตรง หาได้เกี่ยวข้องกับหรือกระทบกระเทือนถึงส่วนได้เสียใด ๆ ของโจทก์ **ถือไม่ได้ว่าโจทก์ได้รับความเสียหายจากการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จของจำเลย โจทก์จึงไม่เป็นผู้เสียหายที่จะมีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดฐานแจ้งความเท็จ ...**

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

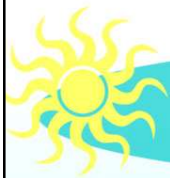
... โจทก์บรรยายฟ้องความผิดฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารราชการซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐานตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๗ แต่เพียงว่าจำเลยไปยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีให้มีหนังสือรายงานต่อศาลเพื่อจับกุมและกักขังผู้มีชื่อโดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ **หาได้บรรยายฟ้องว่าจำเลยแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจดข้อความอันเป็นเท็จใดลงในเอกสารราชการใด ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐานอย่างไร ฟ้องของโจทก์จึงเป็นฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิด ไม่เป็นด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕)**

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

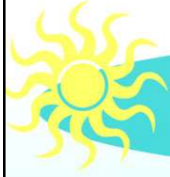
องค์ประกอบความผิดฐานเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วนฯ/บริษัท กระทำหรือไม่กระทำการโดยทุจริต ตาม พ.ร.บ. กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๔๑ มีว่า “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการเสียหายแก่นิติบุคคล” ด้วย ซึ่งโจทก์ต้องบรรยายมาในฟ้องให้ชัดเจน มิฉะนั้น ไม่ครบองค์ประกอบความผิด เป็นฟ้องไม่ชอบ (ฎีกาที่ ๕๘๑๕/๒๕๖๒)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

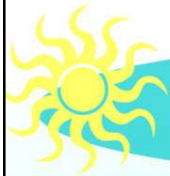
ความผิดต่อเสรีภาพฐานข่มขืนใจผู้อื่น ป.อ. มาตรา ๓๐๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้กระทำการใด ไม่กระทำการใดหรือจำยอมต่อสิ่งใด โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจนั้นเอง หรือของผู้อื่น หรือโดยใช้กำลังประทุษร้าย จนผู้ถูกข่มขืนใจต้องกระทำการนั้น ไม่กระทำการนั้น หรือจำยอมต่อสิ่งนั้น...”

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

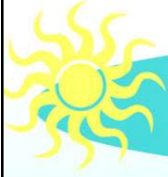
...พฤติการณ์จากคำว่า “จนผู้ถูกข่มขืนใจต้องกระทำการนั้น ไม่กระทำการนั้น หรือจำยอมต่อสิ่งนั้น” เป็นองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๓๐๕ วรรคหนึ่ง โจทก์จึงต้องบรรยายมาในคำฟ้องให้ชัดเจนด้วย มิฉะนั้น เป็นฟ้องไม่ชอบ (ฎีกาที่ ๕๗๖๕/๒๕๖๑)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

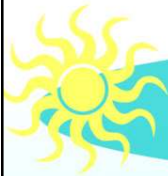
ความผิดฐานเบิกความเท็จ หรือนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จ ตาม ป.อ. มาตรา ๑๗๗ และ ๑๘๐ มีคำว่า “ความเท็จหรือพยานหลักฐานนั้นเป็นข้อสำคัญในคดี” อันเป็นองค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าว โจทก์จึงต้องบรรยายมาในคำฟ้องให้ชัดเจนว่าเป็นข้อสำคัญในคดีอย่างไรด้วย มิฉะนั้น เป็นฟ้องไม่ชอบ (ฎีกาที่ ๑๘๒๑๑/๒๕๕๕)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

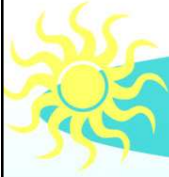
โจทก์บรรยายฟ้องแต่เพียงว่า จำเลยเบิกความเท็จในข้อสำคัญในคดี ซึ่งศาลเชื่อว่าเป็นเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่แท้จริงแล้ว ทำให้โจทก์แพ้คดีได้ โดยมีได้บรรยายให้แจ้งว่าข้อที่จำเลยเบิกความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในคดีอย่างไร ซึ่งอาจทำให้โจทก์แพ้คดีได้ ฟ้องโจทก์จึงเป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๗ (๕) (ฎีกาที่ ๒๖๔๔/๒๕๕๔, ๑๓๖๕๗/๒๕๕๕, ๑๖๕๒/๒๕๓๖)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

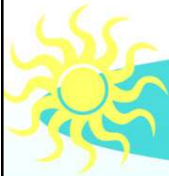
แต่ถ้าการบรรยายฟ้องของโจทก์ เมื่ออ่านโดยรวมแล้วทำให้พอเข้าใจได้ว่าเป็นข้อสำคัญในคดีก็ถือว่าครบองค์ประกอบความผิดแล้ว (ฎีกาที่ ๓๑๐๗/๒๕๕๒)

ตามคำฟ้องบรรยายว่า จำเลยเบิกความเป็นพยานในคดีอาญาที่พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำคุกจำเลย ส. จำเลย ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองและพาอาวุธปืนติดตัวไปโดยไม่ได้รับใบอนุญาต จำเลยเบิกความในชั้นศาลว่าไม่เห็นเหตุการณ์ขณะที่มีการยิงกัน ซึ่งเป็นความเท็จในการพิจารณาคดีอาญาต่อศาล และความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในคดี...

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

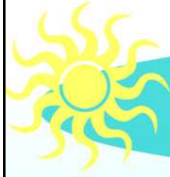
...แม้โจทก์มิได้บรรยายรายละเอียดว่า ข้อความอันเป็นเท็จที่จำเลยเบิกความเป็น ข้อสำคัญในคดีก่อนอย่างไรก็ตาม แต่โจทก์ก็ได้บรรยายถึงการเบิกความอย่างไร เป็นความเท็จและความจริงเป็นอย่างไร ข้อที่ว่าจำเลยตำรวจ ส. เป็นคนร้ายฆ่าผู้ตาย โดยใช้อาวุธปืนยิงหรือไม่นั้น จึงเป็นข้อสำคัญในคดีดังกล่าว เมื่อความจริงจำเลย เห็นจำเลยตำรวจ ส. ใช้อาวุธปืนยิงผู้ตาย แล้วจำเลยมาเบิกความว่า ไม่ได้เห็นไปดูล่า ใครเป็นคนยิงและถูกยิง ไม่เห็นเหตุการณ์ขณะที่มีการยิงกัน คำเบิกความของจำเลย ตามที่โจทก์ฟ้อง ย่อมเป็นข้อสำคัญในคดีที่เข้าใจได้อยู่ในตัวเอง ฟ้องโจทก์จึงมี รายละเอียดพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี เป็นฟ้องที่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) (ฎีกาที่ ๑๗๒๐/๒๕๔๔ และที่ ๘๖๖๑-๘๖๖๓/๒๕๖๑)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

การที่โจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดฐานเป็นผู้ใช้ให้ผู้อื่น
เบิกความเท็จ มิได้ฟ้องว่าจำเลยเบิกความเท็จ โจทก์จึง
ไม่จำเป็นต้องบรรยายฟ้องในฟ้องถึงข้อเท็จจริงอันเป็น
องค์ประกอบความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๗๗ (ฎีกาที่
๔๕๗/๒๕๓๗)

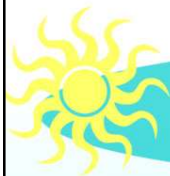

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

องค์ประกอบความผิดที่สำคัญของความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญา ตาม ป.อ. มาตรา ๑๗๒, ๑๗๔

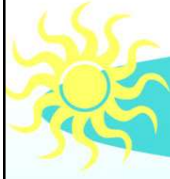
โจทก์ต้องบรรยายฟ้องด้วยว่า การแจ้งข้อความดังกล่าวมีเจตนาพิเศษเพื่ออะไร เช่น จะแกล้งให้บุคคลใดต้องถูกบังคับตามวิธีการเพื่อความปลอดภัย หรือจะแกล้งให้บุคคลใดต้องรับโทษหรือรับโทษหนักขึ้นด้วย มิฉะนั้นเป็นฟ้องไม่ชอบ (ฎีกาที่ ๕๖๓๗/๒๕๕๓)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

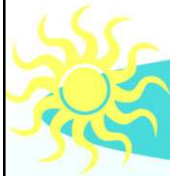
องค์ประกอบความผิดที่สำคัญของความผิดฐานช่องโจร โจทก์ต้องบรรยายฟ้องให้ปรากฏด้วยว่า จำเลยสมคบกันเพื่อกระทำความผิดอะไรและความผิดนั้นมีกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปมาด้วย มิฉะนั้นเป็นฟ้องไม่ชอบ (ฎีกาที่ ๒๑๑๘๘/๒๕๕๖)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

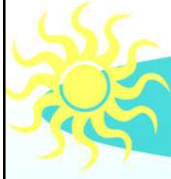
องค์ประกอบความผิดที่สำคัญของความผิดฐานโจงเจ้าหนี้
โจทก์ต้องบรรยายฟ้องให้ปรากฏว่า เจ้าหนี้ของจำเลยหรือ
ผู้อื่นนั้นได้ใช้หรือจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้
ด้วย มิฉะนั้นเป็นฟ้องไม่ชอบ (ฎีกาที่ ๒๕๑๐/๒๕๖๒,
๒๑๑๓/๒๕๕๓, ๑๑๔/๔๕๔๑ และที่ ๕๐๓๖/๒๕๕๘)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

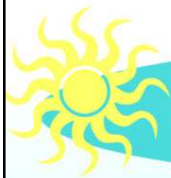
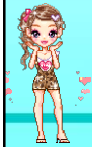
องค์ประกอบความผิดที่สำคัญของความผิดฐาน
ยักยอก โจทก์ต้องบรรยายฟ้องให้ปรากฏว่า
หลังจากที่จำเลยครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่นแล้วมี
พฤติการณ์เบียดบังเอาทรัพย์สินนั้น โดยแสดงให้เห็นว่า
ตนเป็นเจ้าของด้วย (ฎีกาที่ ๕๒๔๔/๒๕๕๑)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

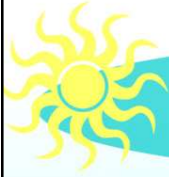
แต่การที่โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่นไว้ แล้วเบียดบังไปเป็นของตนเองโดยทุจริตนั้น ไม่จำเป็นต้องบรรยายว่าจำเลยทำการเบียดบังยกยอกทรัพย์สินนั้นไปอย่างไร (ฎีกาที่ ๒๔๐๔/๒๕๓๓, ๓๕๒๕/๒๕๒๕)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

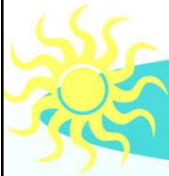
แต่ถ้าฟ้องว่ายกยอกผลกำไรของห้างหุ้นส่วน จำนวนเงินที่ยกยอกเอาไปย้อมเป็นข้อเท็จจริงและรายละเอียดซึ่งเป็นมูลกรณีของความผิด จึงต้องบรรยายให้ชัดเจนด้วย

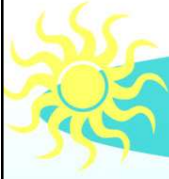
เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

เมื่อโจทก์บรรยายฟ้องว่า ป. บิดาโจทก์กับจำเลย ซึ่งเป็นหุ้นส่วนประกอบกิจการค้าไม้และจำหน่ายโรงศพมีผลกำไรจากการประกอบกิจการซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนต้องแบ่งปันกัน และจำเลยเบียดบังผลกำไรในส่วนที่เป็นทรัพย์สินมรดกของ ป. ไปโดยทุจริต ผลกำไรอันจำเลยเบียดบังไปมีจำนวนเท่าใดย่อมถือเป็นข้อเท็จจริงและรายละเอียดอันเป็นมูลกรณีของความผิด โจทก์จึงต้องแสดงในฟ้องให้ชัดเจนว่าเมื่อหักหุ้นส่วนสามัญเล็กกันเนื่องจากผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งตายแล้ว สิ้นทรัพย์...

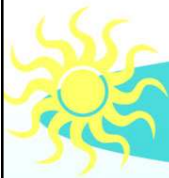
เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

...ของห้างหุ้นส่วนที่เหลืออยู่ภายหลังการชำระหนี้ที่กฎหมายกำหนดลำดับก่อนหลังไว้ อันถือเป็นผลกำไรของห้างหุ้นส่วนนั้นมีอยู่จำนวนเท่าใด และผลกำไรในส่วนของ ป. ที่โจทก์อ้างว่าจำเลยเบียดบังเอาไปโดยทุจริตมีอยู่เท่าใด เพื่อที่จำเลยจะได้ตรวจสอบและต่อสู้คดีได้อย่างถูกต้องว่าผลกำไรนั้นหากมีอยู่จริง ไซ้ตามจำนวนที่โจทก์ฟ้องกล่าวหาหรือไม่ โจทก์จะบรรยายฟ้องเพียงว่าห้างหุ้นส่วนมีผลกำไรแล้วสืบพยานในภายหลังเพื่อแสดงให้เห็นจำนวนผลกำไรในส่วนของ ป. หาได้ไม่ (ฎีกาที่ ๒๖๔/๒๕๖๔)

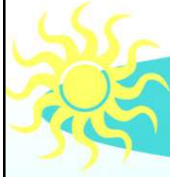
เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

ส่วนการยกยกที่ผู้กระทำซึ่งเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๔ โจทก์ต้องบรรยายฟ้องให้ปรากฏว่าจำเลยมีอาชีพหรือธุรกิจอันเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนด้วย หากไม่บรรยายไว้ แม้โจทก์จะระบุอ้างมาตราดังกล่าวมาท้ายฟ้อง ย่อมลงโทษจำเลยตามมาตรานี้ไม่ได้ เพราะเกินจากคำบรรยายฟ้อง (ฎีกาที่ ๕๒๕/๒๕๓๔)

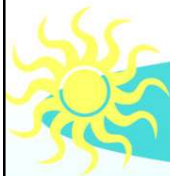
เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

ความผิดฐานทำให้เสียหายที่ถูกลักขโมยหรืออายัดตาม ป.อ. มาตรา ๑๘๗ ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดเพื่อมิให้การเป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินที่ถูกลักขโมยหรืออายัด หรือที่ตนรู้ว่าน่าจะถูกลักขโมยหรืออายัด ต้องระวางโทษ ...” **องค์ประกอบสำคัญที่ต้องบรรยายต้องให้ปรากฏว่ามีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินใด แล้วจำเลยทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินที่ถูกลักขโมยหรืออายัด หรือที่ตนรู้ว่าน่าจะถูกลักขโมยหรืออายัดทรัพย์สินนั้นด้วย**

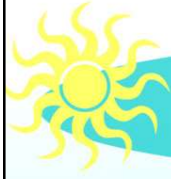
เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

โจทก์บรรยายฟ้องว่า เมื่อประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๕๔ โจทก์ไปหาจำเลยทั้งสองที่บ้านตามฟ้อง แต่ไม่พบจำเลยที่ ๑ ทราบว่าย้ายออกจากบ้านไปนานแล้ว โดยนำทรัพย์สินภายในบ้านติดตัวไปด้วย ส่วนจำเลยที่ ๒ โจทก์ไม่ทราบว่าทำงานอยู่ที่ใดเพราะปิดบังที่ทำงาน เพื่อไม่ให้โจทก์อายัดเงินเดือนของจำเลยที่ ๒ ได้ ดังนั้น...

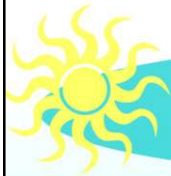
เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

...ฟ้องโจทก์ไม่บรรยายรายละเอียดในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๒ อย่างชัดเจน การกระทำของจำเลยที่ ๒ ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในฟ้องจึงไม่เป็นการทำให้เสียหาย ทำลาย ชอนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินที่ตนรู้ว่าจะถูกอายัด อันจะเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๘๗ จึงเป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) และปัญหาว่าฟ้องโจทก์เป็นฟ้องที่ขาดสาระสำคัญอันเป็นองค์ประกอบความผิดหรือไม่เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลอุทธรณ์มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง (ฎีกาที่ ๔๘๓/๒๕๖๓)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

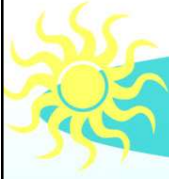
องค์ประกอบความผิดของความผิดฐาน**บุกรุก** โจทก์ต้อง
 บรรยายฟ้องให้ปรากฏว่าจำเลยเข้าไปเพื่อยึดถือการ
 ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น หรือเข้าไปกระทำการใด
 อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของ
 โจทก์โดยปกติสุขด้วย **มิฉะนั้น เป็นฟ้องไม่ชอบ (ฎีกาที่
 ๓๓๓๔/๒๕๕๔, ๒๐๖๘/๒๕๓๐)**

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

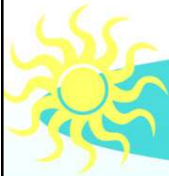
**แต่ถ้าการบรรยายฟ้องของโจทก์ อ่านโดยรวมพอเข้าใจ
 ได้ว่าเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์
 หรือเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการ
 ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยปกติสุข ถือว่า
 ครบองค์ประกอบความผิด จำเลยเข้าใจแล้ว**

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

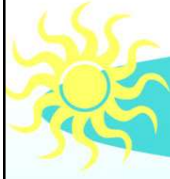
โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันบุกรุกเข้าไปในที่ดินของผู้เสียหายโดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่มีเหตุอันสมควรแล้วร่วมกันตัดต้นแสมของผู้เสียหาย โดยมีคำขอท้ายฟ้องให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตาม ป.อ. มาตรา ๘๓, ๓๕๘, ๓๖๒, ๓๖๕ **แม้ในคำฟ้องจะไม่ได้บรรยายมาด้วยว่าเป็นการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์ร่วมโดยปกติสุขก็ตาม แต่ในคำฟ้องระบุว่ามีการเข้าไปตัดฟันต้นแสม ย่อมมีความหมายบ่งชี้ชัดอยู่ในตัวแล้วว่าเป็นการเข้าไปรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์ร่วมโดยปกติสุขอยู่แล้ว** ซึ่งจำเลยทั้งสองเข้าใจข้อหาได้ดี ฟ้องโจทก์จึงครบองค์ประกอบความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๒ ขอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) (ฎีกาที่ ๑๒๐๘๒/๒๕๕๓)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

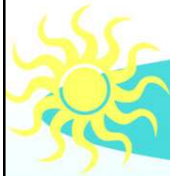
องค์ประกอบความผิดที่สำคัญของความผิดฐาน**ฉ้อโกง** โจทก์ต้องบรรยายฟ้องให้ปรากฏว่าจากการหลอกลวงนั้น จำเลยได้ทรัพย์สินไปจากผู้เสียหาย หรือทำให้ผู้เสียหายต้องถอน ทำลายเอกสารสิทธิด้วย มิฉะนั้นเป็นฟ้องไม่ชอบ (ฎีกาที่ ๓๕๒/๒๕๓๖)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

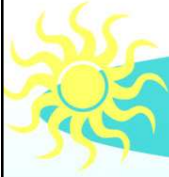
ความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ต้องบรรยายฟ้องว่าเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบโดยเจ้าพนักงานผู้กระทำมีเจตนาพิเศษเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดด้วย มิฉะนั้นไม่ครบองค์ประกอบความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗ เป็นฟ้องไม่ชอบ (ฎีกาที่ ๘๘๓๓/๒๕๖๑, ๑๓๒๗๔/๒๕๕๘ และที่ ๒๔๔๕/๒๕๖๒)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

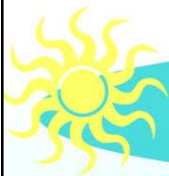
แต่ถ้าเมื่ออ่านฟ้องโจทก์โดยรวมแล้ว พอเข้าใจได้ว่าจำเลยใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางทุจริต ก็ถือว่าครบองค์ประกอบความผิด และทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ ก็เป็นฟ้องที่ชอบแล้ว

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

คำฟ้องของโจทก์ได้แสดงโดยแจ้งชัดว่า จำเลยทั้งเก้าร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาโยกย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยไม่มีอำนาจ และใช้อำนาจแต่งตั้งโยกย้ายได้ตามอำเภอใจ ไม่คำนึงความเดือดร้อนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด เป็นเหตุให้โจทก์ขาดคุณสมบัติที่จะย้าย ก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ แม้โจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องว่าจำเลยทั้งเก้าร่วมกันออกข้อกำหนดเพื่อกันแก่งโจทก์หรือ ผู้หนึ่งผู้ใดได้รับความเสียหาย...

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

...แต่การที่โจทก์บรรยายฟ้องว่า การที่จำเลยทั้งเก้าออกข้อกำหนดดังกล่าวเพื่อให้จำเลยทั้งเก้ามีอำนาจอนุมัติหรือไม่อนุมัติให้บุคคลใดย้ายตามอำเภอใจของจำเลยทั้งเก้า (อันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยทุจริต) ย่อมเป็นที่เข้าใจได้ว่าจำเลยทั้งเก้ากระทำไปเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์หรือผู้อื่น ฟ้องโจทก์จึงไม่ขาดองค์ประกอบของความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗ (ฎีกาที่ ๑๔๐๖๒/๒๕๕๘ และที่ ๒๔๐๘/๒๕๖๐)

ขอขอบคุณ

จบการบรรยาย
ครั้งที่ ๑

บรรยายครั้งต่อไป
วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
เวลา ๑๘.๐๐ – ๑๙.๕๐ น.

